231 . Ţaga | Judeţ: Cluj | Punct: Baza Arheologică | Anul: 2004

Anul: 2004
Cod RAN: 59835.04
Perioade: Preistorie
Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu
Categorii sit: Domestic
Autori: Gheorghe Lazarovici, Zoia Maxim, Mihai Meşter
Instituții: Muzeul Naţional de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Naţional de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Gherla

Rezumat

Aşezarea este situată pe o terasă, deasupra lacului mare de la Ţaga, între Ţaga şi Sucutard, lângă staţia de gaz. Are trei nivele de locuire; au fost descoperite urme de fortificare cu şanţ şi urme de gard cu foişoare, pe latura de V şi şanţ cu palisadă, pe latura de N.
Staţiunea de la Ţaga reflectă contactul şi sintezele între trei civilizaţii neolitice: cultura Petreşti (de origine sud-vestică prin grupul Foeni, marchează începutul eneoliticului), cultura Precucuteni I (de origine sud-estică) şi fondul local complexul cultural Cluj - Cheile Turzii - Lumea Nouă - Iclod – Suplac, format din mai multe grupe culturale cu diferit fond local.
În această campanie au fost trasate două secţiuni (S12, S13), care au permis identificarea laturii de N a fortificaţiei neolitice, formată dintr-un şanţ şi o palisadă. Fiind situate în pantă, la marginea terasei, şanţul, palisada şi partea superioară a stratului de cultură au fost erodate. Şanţul este construit după o perioadă de funcţionare, anterior etapei Ţaga III, probabil în vremea etapei Ţaga II sau poate Ţaga I. Palisada a fost construită chiar la marginea interioară a şanţului. Unul, două rânduri de pietre în interior par să fi fost puse la marginea palisadei. În partea interioară a şanţului, palisada taie un bordei, dar în zonă au fost montate trei conducte de gaz care au deranjat stratigrafia, nemaiexistând continuitate. Şanţul a fost prins în diagonală şi deranjat, astfel că profilul său şi dimensiunile exacte sunt greu de reconstituit. Şanţul avea fundul albiat, ceea ce arată o folosire îndelungată şi curăţiri succesive. Zona suprafeţei 11 - cercetarea suprafeţei a fost încheiată, fiind identificate ultimele gropi de la fundaţiile locuinţelor 45 şi 46, din nivel Ţaga I. S-a constatat că fundaţiile de la locuinţe diferă de la un perete la altul. Asemenea situaţii nu sunt singulare în epoca neolitică. Locuinţele au fost ridicate după o scurtă perioadă de funcţionare a staţiunii, deoarece în humusul de sub podeaua unor locuinţe s-au găsit răzleţ fragmente ceramice din etapa timpurie.

Raport

Aşezarea este situată pe o terasă, deasupra lacului mare de la Ţaga, între Ţaga şi Sucutard, lângă staţia de gaz. Are trei nivele de locuire; au fost descoperite urme de fortificare cu şanţ şi urme de gard cu foişoare, pe latura de V (1995, 1996) şi şanţ cu palisadă, pe latura de N.

Cercetările au început în 1995 cu ocazia unor lucrări edilitare şi canalizare pentru staţia de epurare a apei.

În centrul Câmpiei înalte a Transilvaniei sunt doar trei situri neolitice care au fost cercetate sistematic: Iclod, în V, Zau de Câmpie în S şi Ţaga, în centrul câmpiei. Staţiunea de la Ţaga reflectă contactul şi sintezele între trei civilizaţii neolitice: cultura Petreşti (de origine sud-vestică prin grupul Foeni, marchează începutul eneoliticului), cultura Precucuteni I (de origine sud-estică) şi fondul local CCTLNIS (complexul cultural Cluj - Cheile Turzii - Lumea Nouă - Iclod - Suplac; format din mai multe grupe culturale cu diferit fond local)1.

În această campanie au fost trasate două secţiuni (S12, S13), care au permis identificarea laturii de N a

Generat la: 06.08.2025 16:44

fortificaţiei neolitice, formată dint-un şanţ şi o palisadă. Fiind situate în pantă, la marginea terasei, şanţul, palisada şi partea superioară a stratului de cultură au fost erodate. Şanţul este construit după o perioadă de funcţionare, anterior etapei Ţaga III, probabil în vremea etapei Ţaga II sau poate Ţaga I. Palisada a fost construită chiar la marginea interioară a şanţului. Unul, două rânduri de pietre în interior par să fi fost puse la marginea palisadei. În partea interioară a şanţului, palisada taie un bordei, dar în zonă au fost montate trei conducte de gaz care au deranjat stratigrafia, nemaiexistând continuitate. Şanţul a fost prins în diagonală şi deranjat, astfel că profilul său şi dimensiunile exacte sunt greu de reconstituit. Şanţul avea fundul albiat, ceea ce arată o folosire îndelungată şi curăţiri succesive.

Zona suprafeţei 11 - cercetarea suprafeţei a fost încheiată, fiind identificate ultimele gropi de la fundaţiile locuinţelor 45 şi 46, din nivel Ţaga I. Am constatat că fundaţiile de la locuinţe diferă de la un perete la altul. Asemenea situaţii nu sunt singulare în epoca neolitică2.

Locuinţele au fost ridicate după o scurtă perioadă de funcţionare a staţiunii, deoarece în humusul de sud podeaua unor locuinţe s-au găsit răzleţ fragmente ceramice din etapa timpurie.

Cercetările viitoare au următoarele obiective principalele:

- prospectarea sistemului de fortificare şi verificarea lui prin sondaje, pe laturile de vest şi est, latura de sud fiind în cea mai mare parte acoperită de instalaţiile staţiei de gaz;

- sondarea zonelor exterioare aşezării, pentru a verifica dacă cimitirul nu se află în afara spaţiului staţiunii (ca la Iclod);

- verificarea stratigrafiei în jumătatea de E a aşezării, spre lac, deoarece în acele zone nu s-a făcut nici un sondaj.

În zona suprafeţelor 10 şi 11, două din complexele de locuit ar putea fi reconstituite şi refăcute, precum şi unele instalaţii exterioare (bănci, vetre) amenajându-se un parc arheologic. Autorităţile locale sunt de acord şi dispuse să contribuie cu material lemnos pentru asemenea reconstituiri.

Informații suplimentare online

[Raportul 3256 din cronica.cimec.ro]
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro]
